

vědi té nebylo třeba jejího přijetí zaměstnancem. Zjištění shara uvedená byla učiněna na základě provedených důkazů a nejsou v žádném rozporu se spisy.

Čís. 14168.

Kdo převzal proti bance spoludlužnický závazek za dluh osoby, které na krytí svého dluhu u ní odevzdal předtím svůj směnečný akcept, uzavřel pak vyrovnání podle zákona ze dne 27. března 1931, čís. 64 Sb. z. a n., jest povinen zaplatiti vyrovnací kvotu jednak z částky, za kterou převzal spoludlužnický závazek, jednak z částky uvedené na jeho směnečném akceptu, odevzdaném bance k tomu účelu, by se z hotovosti na tento akcept vyplacené zaplatil dluh, zajištěný spoludlužnickým závazkem.

(Rozh. ze dne 14. února 1935, Rv I 2925/34.)

Na základě směnečné žaloby žalobkyně byl vydán platební příkaz směnečný z 9. dubna 1934 č. j. Cs 10/34 — 1, kterým bylo žalované pozůstalosti přikázáno, aby na základě směnek ze dne 26. února 1931, které Josef P. přijal, zaplatila žalobkyni 112.416 Kč 95 h se 6% úroky a útratami ve 3 dnech pod exekucí. Proti tomuto příkazu podaly přihlášené dědičky v zákonné lhůtě námitky, v nichž uvedly, že přijatel směnky Josef P. dluhoval Antonii O-ové 350.000 Kč z titulu zápůjčky podložené směnkou ze 4. července 1929 na 350.000 Kč, jejíž splatnost nastala 4. ledna 1930, a na kterou nic nezaplatil. Antonie O-ová pak dluhovala žalující bance 350.000 Kč splatných 15. listopadu 1930. Antonie O-ová převedla směnku Josefem P-em přijatou na žalobkyni ke krytí svého dluhu a dle ujednání měla hotovost, kterou žalobkyně od Josefa P-a obdrží, býti zúčtována na dluh Antonie O-ové. Když žalobkyně počátkem roku 1931 naléhala na Antonii O-ovou, aby zaplatila 350.000 Kč, žádala tato zase Josefa P-a, aby zaplatil, a tu tento žádal žalobkyni, aby posečkala. Po několika odkladech Josef P. z a r u č i l s e z a d l u h A n t o n i e O - o v é u žalobkyně prohlášením, jímž přistoupil ke dluhu Antonie O-ové vzrostlému o úroky na 358.458 Kč a zavázal se pohledávku tu zaplatiti jako spoludlužník nejdéle do 10. dubna 1931, kdyby pohledávka do té doby nebyla Antonií O-ovou zaplacená, a k zajištění svého závazku podepsal žalobkyni pět směnek vystavených žalobkyní, a to tři po 100.000 Kč, jednu na 50.000 Kč a poslední na 8.458 Kč. Z těchto směnek jsou právě obě směnky tvořící podklad sporu. Žalobkyně směnku, kterou obdržela od Antonie O-ové, zažalovala proti Josefu P-ovi pod Cs 23/31 u krajského soudu v K. H. a platebním příkazem směnečným z 19. března 1931 Cs 23/31 bylo pozůstalosti Josefa P-a uloženo, zaplatiti žalobkyni 350.000 Kč s příslušenstvím. Ediktem krajského soudu v K. H. ze dne 16. května 1931 č. j. Kv 37/31 bylo zahájeno vyrovnací řízení o jmění žalované pozůstalosti. Vyrovnání bylo pravoplatně přijato a potvrzeno soudem na kvotu 45%. Žalovaná pozůstalost uvedla mimo jiné, že ke dni zahájení vyrovnání měla vůči žalující straně jak z titulu převzaté záruky,

tak i z titulu postoupené směnky jen jeden dluh 350.000 Kč, který P. kryl jednak jako ručitel, jednak jako debitor cessus. Zaplacením 45% kvoty, kterou žalovaná pozůstalost splatila na směnku Cs 23/31, dluh jeho zanikl i pokud se týká převzaté záruky, a to tím spíše, poněvadž žalobkyně nepřihlásila svoji záruční pohledávku k vyrovnání, a tím uznala, že jí přísluší proti pozůstalosti Josefa P-a jenom jedna pohledávka 350.000 Kč. První soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti ohledně částky 50.687 Kč 63 h a útrat 358 Kč 62 h, zrušil jej však ohledně částky 61.729 Kč 32 a 6% úroků z částky 112.416 Kč 95 h z těchto důvodů: Žalobkyně jest oprávněna vymáhati zaplacení nároku plynoucího z rukojemství v mezích vyrovnací kvoty, bez ohledu na to, zda-li tento nárok přihlásila k vyrovnání čili nic (§ 60 odst. 2 vyr. ř.). Jak zjištěno, činí zbytek dluhu Antonie O-ové, za který Josef P. se zaručil, částku 112.416 Kč 95 h. Žalobkyně domáhá se směnečnou žalobou zaplacení celého zbytku, uvádějíc, že vyzvala doporučeným dopisem ze dne 10. března žalovanou stranu, aby do 8 dnů zaplatila pod následky § 67 vyr. ř., a že žalovaná tak neučinila. Žalovaná strana teprve během jednání o námitkách přednesla, že tato upomínka byla zaslána firmě Bratří P-ové, jejímž jediným majitelem byl Josef P. a nyní je žalovaná pozůstalost, a že správně měla býti zaslána přihlášeným dědičkám. Ježto však žalovaná strana v námitkách popřela žalobní nárok a dovolávala se při tom také skutečnosti, že o jmění Josefa P-a (jeho pozůstalosti) bylo provedeno vyrovnací řízení, bylo na žalobkyni, aby prokázala existenci žalovaného nároku a zejména také, že účinnost potvrzeného vyrovnání pominula dle § 67 vyr. ř. Žalobkyně zaslala Strojnické továrně Bratří P-ové v T. dopis ze dne 10. března 1934, v němž firmu tuto upomínala o zaplacení 112.416 Kč 95 h s 6% úrokem od 31. prosince 1932 v 8-denní lhůtě pod následky § 67 vyr. ř. Je zjištěno, že dopis ten byl odeslán doporučeně. Z těchto zjištěných okolností plyne, že upomínka nestala se způsobem řádným. Jak je nesporno, vyrovnací řízení bylo zahájeno o jmění pozůstalosti po Josefu P-ovi. Bylo tudíž řídití upomínku dle § 67 vyr. ř. na tuto pozůstalost a nikoliv na firmu, přes to, že pozůstalost je jediným majitelem firmy. Dle § 550 ob. zák. obč. představují pozůstalost přihlášení dědicové. Bylo proto třeba upomínku zaslati těmto dědicům přímo, aby byla učiněna zadost předpisu § 67 vyr. ř. Poněvadž žalobkyně takové upomínky žalované straně nezaslala, nemohla nastati bezúčinnost vyrovnání. Proto žalobkyně může se domáhati zaplacení toliko v mezích přijatého vyrovnání, t. j. toliko 45% kvoty z 112.416 Kč 95 h, za kterýžto zbytek dluhu Antonie O-ová pozůstalost po Josefu P-ovi jako rukojmí ručí, což činí 50.687 Kč 63 h. Odvolací soud k odvolání žalobkyně změnil rozsudek prvního soudu tak, že směneční platební příkaz ponechal v platnosti i co do částky 61.729 Kč 32 h a 6% úroků z částky 112.416 Kč 95 h a odvolání žalované nevyhověl. Důvody: V odvolání zastává žalovaná stanovisko své, hájené již před první stolicí, že běželo o jediný dluh P-ův vůči bance, který vyrovnán byl zaplacením vyrovnací kvoty na kapitál 350.000 Kč. Dovojuje, že P. přistoupil jako spoludlužník k dluhu Antonie O-ové, čímž se stal její dluh u banky jeho dluhem vlastním, což je správné. Dovojuje však dále, že ujednání mezi bankou a O-ovou, že protihodnoty došlé na jeho směnku splatnou dne 4. července 1929 má

býti použito na splacení vlastního dluhu O-ové u banky, znamenalo pro Josefa P-a příkaz platiti na týž dluh, jehož byl již spoludlužníkem. Byl prý to příkaz jednoho spoludlužníka (O-ové) druhému spoludlužníku (P-ovi), aby platil na společný, resp. svůj vlastní dluh. Tento příkaz prý nerozmnožil obligo P-ovo vůči bance. Uvádí, že podstata žíra P-ova akceptu s původním ujednáním jest v tom, že krátkou cestou byl vyřízen vzájemný vyúčtovací poměr mezi O-ovou a P-em. Jedině v tomto má žalovaná strana pravdu, pokud totiž běží o poměr mezi P-em a O-ovou. O ten však ve sporu neběží, nýbrž o poměr mezi P-em a bankou. Nesporný stav je ten, že původně dluhoval P. pouze O-ové ze směnky 350.000 Kč. Pak ale prohlášením ze dne 26. února 1931 zavázal se jako spoludlužník bance za částku 350.000 Kč, kterou bance dlužila O-ová. Nesporně byl tedy P. tehdy zavázán na dvě strany a sice vždy směnečně, jednak O-ové, jednak bance. Mohla tedy na P-ovi vymáhati oněch 350.000 Kč jak banka tak O-ová, kdyby pak byl zaplatil bance oněch 350.000 Kč, mohl ovšem vyúčtovati s O-ovou a platbu tuto jí namítnouti k odpočtení. Nikterak však nebylo by tomu tak, kdyby byl zaplatil O-ové oněch 350.000 Kč, nemohl plat tento namítati vůči bance, neboť té byl zavázán jako přímý dlužník, třebas jako spoludlužník za dluh O-ové. Na tomto stavu však v poměru k bance nemohlo se u P-a nic změnit ani tím, že O-ová žírovala směnku P-ovu bance a třebas se to stalo i s příkazem, aby platů na směnku použila banka na uplacení společného dluhu. Věc byla by jednoduchá, kdyby u P-a nebylo došlo k vyrovnání a on zaplatil na směnku vydanou O-ové celých 350.000 Kč. Pak byl by tím zaplacen celý dluh O-ové u banky, za který byl P. zavázán co spoludlužník, a on byl by zbaven svého závazku vůči bance. Žírem směnky na banku tato nabyta směnečné pohledávky vůči P-ovi a na té nic nemění příkaz O-ové, jakým způsobem má býti použito výtěžku z této pohledávky. O-ová mohla dáti příkaz, aby výtěžku použito bylo na jiný účel a P. musil by zaplatiti směnečnou sumu bez ohledu na to. Nebo mohla O-ová bez žíra směnku tuto sama vůči P-ovi zažalovati a vymáhati a sama výtěžek poukázati na společný dluh u banky. Anebo mohla směnku žírovati třetí osobě místo bance a dáti této příkaz, aby výtěžku použila na zaplacení dluhu společného u banky. Jest správný názor žalované, že příkazem O-ové vůči bance se obligo P-ovo nezvětšilo, ale jím také se nijak nezmenšilo. To bylo by se mohlo státi jen úmluvou všech tří zúčastněných, totiž banky, P-a a O-ové, že P. jest nyní zavázán jen z jednoho důvodu právního buď ze spoludlužnictví a směnek za tím účelem vydaných anebo za starší směnky akceptované pro O-ovou. To se však nestalo. Byly tu tedy v době uzavření vyrovnání pozůstalosti po Josefu P-ovi dva jeho závazky vůči bance, jeden ze spoludlužnictví a směnek na 350.000 Kč a druhý ze směnky O-ové na 350.000 Kč. Jisto jest, že obě tyto pohledávky banky podléhaly vyrovnání a že vzhledem ku příkazu O-ové a stavu věci nemohla by banka dosíci zaplacení svých 350.000 Kč dvakráte. Na druhé straně však zase zaplacením kvoty na jednu z těchto pohledávek banky nemohla zaniknouti pohledávka druhá. V důsledku toho odvolání žalované opírající se o stanovisko, že není tu žádné pohledávky, kterou by banka mohla vymáhati, není správné a v důsledku toho také ne její návrh, aby směnečný příkaz platební byl zrušen celý a to i co do částky ponechané

v platnosti. Odvolání žalované pozůstalosti nemohlo býti tedy vyhověno. Žalobkyně brojí proti názoru prvního soudu, že má nárok pouze na vyrovnací kvotu, ježto nevyhověla předpisu § 67 vyr. ř. Soud odvolací neshodil názor žalobkyně, že k obživnutí celé pohledávky stačilo, když zaslala upomínku ve smyslu § 67 vyr. ř. na adresu firmy Strojnická továrna Bratří P-ové v T. Ze směnek vychází, že Josef P. přijal směnky tímto svým jménem občanským a nepoužil při akceptu znamenání firemního, také nebylo tvrzeno a z nich nevychází, že by běželo při tom o obchod na jeho straně. Šlo tudíž o závazek osobní a v důsledku toho upomínka měla býti zaslána jeho pozůstalosti k rukám některého z dědiců, což se nestalo. Dopis z 10. března 1934 nemohl tedy způsobiti účinky § 67 vyr. ř. Avšak přes to nastalo tu obživnutí celé pohledávky ve smyslu § 67 vyr. ř. tím, že žalované doručena byla žaloba na zaplacení celého zbytku dluhu a nikoliv jen kvoty vyrovnací. Žaloba svou povahou nahraňuje i presentaci směnky i upomínku. Kdyby žalovaná chtěla se v přítomném případě dovolávat ustanovení § 67 vyr. ř., musila by do 8 dnů po doručení žaloby zaplatiti dospělou vyrovnací kvotu, tedy celých 45%, neboť poslední kvota byla splatná dne 15. května 1933. Žalovaná však tak neučinila, nýbrž namítala, že nic nedluží, na kterémžto tvrzení trvá i nyní. Ustanovením § 67 vyr. ř. nebyl dotčen předpis § 60 odst. 1 vyr. ř., podle něhož je dlužník sprostěn závazku nahraditi věřitelům schodky, které vyrovnáním utrpí jen pod podmínkou, že vyrovnání bylo splněno úplně a včas. Ochrany § 67 vyr. ř. nezaslouží dlužník, který ani po žalobě svých povinností nedbá a k uspokojení věřitelovu nic nepodnikne, ač o dluhu věděl a na povinnost platební byl upozorněn. Skutečnost, že v daném případě běží o žalobu směnečnou, kde námitky musí býti podány do 3 dnů, na věci nic nemění, když žalovaná závazek svůj popírala a námitky její ukázaly se býti bezdůvodnými. Obživla tedy pohledávka žalobkyně v celém svém zbytku, který činí 112.416 Kč 95 h a měl býti směnečný příkaz platební ponechán v platnosti celý. Avšak i kdyby žalobkyně měla nárok pouze na kvotu 45%, byla by žaloba důvodná co do celé částky. Pro pohledávku ze spoludlužnictví platí ustanovení § 21 vyr. ř. a mohla banka přihlásiti k vyrovnání pozůstalosti po Josefu P-ovi celých 358.458 Kč. 45% kvota z toho činí více nežli zažalovaná pohledávka, takže dle toho žalobkyně neuplatňuje ani celou kvotu vyrovnací. I z tohoto důvodu bylo by nutno ponechat v platnosti celý směnečný příkaz platební.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalované.

D ů v o d y :

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci spatřuje dovolatelka především v tom, že odvolací soud neuznal na zánik zažalované pohledávky přes to, že zaplatila vyrovnací kvotu na přihlášenou pohledávku ve vyrovnacím řízení o jmění J. P., a že tu šlo o jedinou materiálně-právní pohledávku žalobkyně. Dovolatelka ve vývodech k tomu se snaží dovoditi, že konsolidováním závazku P. vůči A. O. a vůči žalobkyni v jeden závazek u žalobkyně, došlo prý k jednomu závazku P.

u žalobkyně, který byl podložen dvěma vymáhacími možnostmi (buď ze směnek na 358.458 Kč jím akceptovaných, nebo ze směnky na 350.000 Kč jím akceptované a O. na žalobkyni převedené) za současného vypořádání odpočtu P. regresu vůči O. z titulu spoludlužnické intercese. S názorem dovolatelky nelze souhlasiti. Jaký účel sledoval J. P. v poměru k O. převzetím rukojemského spoludlužnictví za dluh O. u žalobkyně, je pro tento spor nerozhodno, poněvadž v tomto sporu jde o závazky P. v poměru vůči žalobkyni. V tom směru nutno si uvědomiti právní základ závazků P. Dle nesporných okolností dluhoval J. P. A. O-ové ze zápůjčky 350.000 Kč, na kterou přijal směnku splatnou 4. ledna 1930; tuto směnku převedla O. dle zjištění odvolacího soudu dne 16. března 1931 na žalobkyni k inkasu za tím účelem, aby se z hoto-
vostí, jež na ni zaplatí P., uplácel její dluh u žalobkyně činící 350.000 Kč. Je dále nesporno, že J. P. prohlášením ze dne 26. února 1931 přistoupil k dluhu O. u žalobkyně a zavázal se jej do 10. dubna 1931 zaplatiti i s úroky 8.458 Kč pro případ, že jej O. nezaplatí, a přijal k zajištění tohoto závazku 5 směnek ve výši 358.458 Kč. Dle toho vznikly tu dva závazky J. P., a zůstaly ve stejném rozsahu i po převodu směnky nastalém dne 16. března 1931 a trvaly i v době vyrovnacího řízení o jeho jmění, zahájeném dne 16. května 1931. V té době měla žalobkyně nároky: a) ze směnečného platebního příkazu, vydaného dne 19. března 1931 (Cs 23/31) na základě převedené směnky na 350.000 Kč, b) z převzatého spoludlužnictví, krytý 5 směnkami, z nichž dvě jsou nyní žalovány. I když převod směnky pod a) se stal k inkasu (t. zv. inkasoindosament), má takový převod účinky jako každý indosament, neboť indosatář má podle vůle stran uplatňovat směnku vlastním jménem na účet indosantův, — není v tom jednání na oko (srov. Rouček: Československý zákon směnečný II. vyd. Komp. str. 107), nezanikla tímto převodem pohledávka vůči P., nýbrž změnil se pouze větitel tohoto závazku, a že by šlo jen o inkasoindosament ze směnky vyplývající, nebylo tvrzeno. Tento závazek P., pokud se týče jeho pozůstalosti, podléhal vyrovnacímu řízení, právě tak jako závazek pod b) uvedený. Možnost trvání jen jednoho závazku po převodu směnky pod a) byla by tu jen za předpokladu zvláštní úmluvy všech účastníků, dle níž by P. byl zavázán jen z jednoho právního důvodu, kdežto druhý měl odpadnouti. Taková úmluva zvláštní nebyla prokázána, a také nebylo zjištěno, že by se žalobkyně vzdala práva uplatňovati nárok pod b) uvedený. Že nárok tento nezanikl z důvodu jeho nepřihlášení k vyrovnacímu řízení, dovodily správně nižší soudy. Tím, že vyrovnací dlužnice zaplatila příslušnou kvotu na závazek pod a) uvedený, nezanikl ještě závazek pod b), v němž byl P. přímým dlužníkem vůči žalobkyni. Dle zjištěných okolností zůstalo nezaplacené na pohledávku 112.416 Kč 95 h, nebyla tedy žalobkyni zaplacená pohledávka zúplna do 10. dubna 1931 a nastal proto případ závazku P. ze spoludlužnictví dle prohlášení ze dne 26. února 1931, k jehož zajištění sloužily též sporné směnky. Právem je žalobkyně uplatnila. K výkladům dovolatelčiným, jimiž hledí vyvrátiti nadhozené předpoklady odvolacího soudu k objasnění věci v případech, kdyby se nebylo stalo žiro směnky pod a) na žalobkyni, nýbrž kdyby byla O. jinakým způsobem směnku uplatnila, netřeba přihlížeti, poněvadž v souzeném případě převod směnky na žalobkyni se stal a závazek P. tím nedoznal změny. Pokud dovo-

latelka dále potírá názor odvolacího soudu, že doručení směnečné žaloby nahraňuje upomínku podle § 67 vyrovn. ř. i v směnečném řízení, stačí ji odkázati na důvody rozhodnutí nejvyššího soudu podané v obdobném případě a uveřejněné ve sbírce rozhodnutí čís. 12.552. Zásada vyslovená v § 406 c. ř. s. platí i v řízení směnečném, jak uznáváno trvalou praxí nejvyššího soudu (rozh. čís. 1718 sb. n. s.). Poněvadž pak dovolatelka ani v osmi dnech po doručení žaloby příslušnou kvotu nezaplatila, naopak vznesením námitek a prováděním sporu nárok žalobkyně popírala s neúspěchem, právem dovodil odvolací soud, že obživla pohledávka a k jejímu zaplacení dovolatelku odsoudil.

Čís. 14169.

Proti státnímu zaměstnanci nelze vzhledem k ustanovení zákona ze dne 9. listopadu 1933 čís. 205 Sb. z. a n. povolití exekuci pro výživné splatné 1. května 1934 na návrh podaný již 4. května 1934.

(Rozh. ze dne 14. února 1935, R II 22/35.)

K návrhu, podanému dne 4. května 1934, povolil první soud proti povinnému k vydobytí výživného za měsíc květen 1934 175 Kč a k zajištění výživného od 1. června 1934 do 31. května 1935 ve výši 2.100 Kč exekucí zabavením a přikázáním pohledávky povinného proti státu z titulu služebního. Rekursní soud k rekursu povinného změnil usnesení prvního soudu a exekuč. návrhu nevyhověl. Důvody: Povinný zavázal se platiti výživné vymáhající strany měsíčně 175 Kč vždy do 5. každého měsíce předem. Dle toho žádost o vydobytí výživného za květen 1934 v částce úhrnné 175 Kč, byvší podána již dne 4. května 1934, jest předčasná, poněvadž výživné za měsíc květen 1934 nebylo dne 4. května 1934 ještě splatno. První soud povolil tedy exekuci k vydobytí této částky per 175 Kč nesprávně, neboť měl tuto exekuční žádost jako předčasnou zamítnouti. Co se týče exekuce k zajištění výživného na jeden rok předem, t. j. výživného ve výši 2.100 Kč, neměla býti tato exekuce povolena již proto, že neměla býti povolena shora řečená exekuce k vydobytí; neboť do té doby, jak jest patrné ze spisů, nebyla proti povinnému provedena žádná exekuce k vydobytí nezaplacení alimentů. Exekuce byly povoleny jen k zajištění a nemůže býti povolena na základě exekucí povolených jen k zajištění výživného nová exekuce k zajištění, když zákon výslovně ustanovuje, že takovou exekuci lze povolití jen v případě, že dříve byla vedena proti dlužníku exekuce k vydobytí některé dospělé alimentární dávky.

Nejvyšší soud potvrdil usnesení rekursního soudu, pokud jím byl zamítnut návrh na povolení exekuce k vydobytí výživného za měsíc květen 1934, jinak napadené usnesení změnil a v otázce zajišťovací exekuce obnovil usnesení prvního soudu.